

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Σχόλια (Aṭṭhakathā)

Ο Κανόνας των Ομιλιών - Σχόλια (Sutta Piṭaka -
Aṭṭhakathā)

3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών - Σχόλια
(3. Saṃyutta Nikāya - Aṭṭhakathā)

1. Σχόλια για το βιβλίο με τους στίχους (1. Saṅgāthāvagga-
aṭṭhakathā)

8. Συνδεδεμένες ομιλίες με τον Βανγκίσσα (8. Vaṅgīsaṃyuttaṃ)

PaliVerse

3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών - Σχόλια

1. Σχόλια για το βιβλίο με τους στίχους

8. Vaṅgīsaṣaṃyuttaṃ

1. Nikkhantasuttavaṇṇanā

209. Vaṅgīsaṣaṃyuttassa paṭhame aggālave cetiyeti ālavīyaṃ aggacetiye. Anuppanne buddhe aggālavagotamakādīni yakkhanāgādīnaṃ bhavanāni, cetiyāni ahesuṃ. Uppanne buddhe tāni apanetvā manussā vihāre karīṃsu. Tesāṃ tāneva nāmāni jātāni. Nigrodhakappenāti nigrodharukkhamūlavāsīnā kappattherena. Ohīyyakoti ohīnako. Vihārapāloti so kira tadā avassiko hoti pattacīvaraggahaṇe akovido. Atha naṃ therā bhikkhū - “āvuso, imāni chattupāhanakattarayaṭṭhiādīni olokeno nisīdā”ti vihārarakkhakaṃ katvā piṇḍāya pavisiṃsu. Tena vuttaṃ “vihārapālo”ti. Samalaṅkaritvāti attano vibhavanurūpena alaṅkārena alaṅkaritvā. Cittaṃ anuddhaṃsetīti kusalacittaṃ viddhaṃseti vināseti. Taṃ kutettha labbhāti etasmiṃ rāge uppanne taṃ kāraṇaṃ kuto labbhā. Yaṃ me paroti yena me kāraṇena añño puggalo vā dhammo vā anabhiraṭṭiṃ vinodetvā idāneva abhiraṭṭiṃ uppādeyya ācariyupajjhāyāpi maṃ vihāre ohāya gatā.

Agārasmāti agārato nikkhantaṃ. Anagāriyanti pabbajjaṃ upagatanti attho. Kaṇhatoti kaṇhapakkhato mārapakkhato ādhāvanti. Uggaputtāti uggatānaṃ puttā mahesakkhā rājaññabhūtā. Daḷhadhamminoti daḷhadhanuno, uttamappamaṇaṃ ācariyadhanuṃ dhārayamānā. Sahassaṃ apalāyinenti ye te samantā sarehi parikireyyuṃ, tesāṃ apalāyīnaṃ saṅkhaṃ dassento “sahassa”nti āha. Etato bhiyyoti etasmā sahassā atirekatarā. Neva maṃ byādhayissantīti maṃ cāletuṃ na sakkhissantīti. Dhamme samhi patiṭṭhitanti anabhiraṭṭiṃ vinodetvā abhiraṭṭiṃ uppādanasamattthe sake sāsanaḍḍhamme patiṭṭhitaṃ. Idaṃ vuttaṃ hoti - issāsasahassee tāva samantā sarehi parikirante sikkhito puriso daṇḍakaṃ gahetvā sabbe sare sarīre apatamāne antarāva paharitvā pādamūle pātetī. Tattha ekopi issāso dve sare ekato na khipatī, imā pana itthiyo rūpārammaṇādivasena pañca pañca sare ekato khipantī. Evaṃ khipantiyo etā sacepi atirekasahassee hontī, neva maṃ cāletuṃ sakkhissantīti.

Sakkhī hi me suttaṃ etanti mayā hi sammukhā etaṃ suttaṃ. Nibbānagamaṇaṃ magganti vipassanaṃ sandhāyāha. So hi nibbānassa pubbabhāgamaggo, liṅgavipallāsena pana “maggā”nti āha. Tattha meti tasmiṃ me attano taruṇavipassanāsāṅkhāte nibbānagamaṇamagge mano nirato. Pāpimāti kilesaṃ ālapatī. Maccūtipi tameva ālapatī. Na me maggampi dakkhasīti yathā me bhavayoniādīsū gatamaggampi na passasi, tathā karissāmīti. Paṭhamaṃ.

2. Aratīsuttavaṇṇanā

210. Dutiye nikkhamatīti vihārā nikkhamatī. Aparajju vā kāleti dutiyadivase vā bhikkhācārakāle. Vihāragaruko kiresa thero. Aratīñca ratiñcāti sāsane aratīṃ kāmagaṇesu ca ratīṃ. Sabbaso gehasitañca vitakkanti pañcakāmagaṇagehanissitaṃ pāpavitakkañca sabbākārena pahāya. Vanathanti kilesamahāvanaṃ. Kuhiñcīti kismiñci ārammaṇe. Nibbanathoti nikkilesavāno. Aratoti taṇhāratirahito.

Pathaviñca vehāsanti pathaviṭṭhitañca itthipurisavatthālāṅkāradivaṇṇaṃ,
vehāsaṭṭhakañca candasūriyobhāsādi. Rūpagatanti rūpameva. Jagatogadhanti
jagatiyā ogadhaṃ, antopathaviyaṃ nāgabhanagatanti attho. Parijīyatīti parijīrati.
Sabbamaniccanti sabbaṃ taṃ aniccaṃ. Ayaṃ therassa mahāvipassanāti vadanti.
Evaṃ samaccāti evaṃ samāgantvā. Caranti mutattāti viññātattabhāvā viharanti.

Upadhīsūti khandhakilesābhisaṅkhāresu. Gadhitāti giddhā. Diṭṭhasuteti cakkhunā
diṭṭhe rūpe, sotena sute sadde. Paṭighe ca mute cāti ettha paṭighapadena
gandharasā gahitā, mutapadena phoṭṭhabbārammaṇaṃ. Yo ettha na limpatīti yo
etesu pañcakāmaguṇesu taṇhādiṭṭhilepehi na limpati.

Atha saṭṭhinissitā savitakkā, puthū janatāya adhammā nivīṭṭhāti atha cha
ārammaṇanissitā puthū adhammavitakkā janatāya nivīṭṭhāti attho. Na ca
vaggagatassa kuhiñcīti tesam vasena na katthaci kilesavaggagato bhavēyya. No
pana duṭṭhullabhāṇīti duṭṭhullavacanabhāṇīpi na siyā. Sa bhikkhūti so evaṃvidho
bhikkhu nāma hoti.

Dabboti dabbajātiko paṇḍito. Cirarattasamāhitoti dīgharattaṃ samāhitacitto. Nipakoti
nepakkena samannāgato pariṇatapañño. Apihālūti nittaṇho. Santaṃ padanti
nibbānaṃ. Ajjhagamā munīti adhigato muni. Paṭicca parinibbuto kaṅkhati kālanti
nibbānaṃ paṭicca kilesaparinibbānena parinibbuto parinibbānakālaṃ āgacchati.
Dutiyaṃ.

3. Pesalasuttavaṇṇanā

211. Tatiye atimaññatīti “kiṃ ime mahallakā? Na etesaṃ pālī, na aṭṭhakathā, na
padabyañjanamadhuratā, amhākaṃ pana pālīpi aṭṭhakathāpi nayasatena
nayasahassena upaṭṭhātī”ti atikkamitvā maññati. Gotamāti gotamabuddhasāvakaṭṭā
attānaṃ ālapati. Mānapathanti mānārammaṇaṇceva mānasahabhuno ca dhamme.
Vippaṭisārīhuvāti vippaṭisārī ahuvā, ahoṣīti attho. Maggajinoti maggena jitakilesa.
Kittiñca sukhañcāti vaṇṇabhaṇaṇaṇca kāyikacetāsikasukhañca. Akhilodha
padhānavāti akhilo idha padhānavā vīriyasampanno. Visuddhoti visuddho bhavēyya.
Asesanti nissesam navavidhaṃ. Vijjāyantakaroti vijjāya kilesānaṃ antakaro.
Samitāvīti rāgādīnaṃ samitatāya samitāvī. Tatiyaṃ.

4. Ānandasuttavaṇṇanā

212. Catutthe rāgoti āyasmā ānando mahāpuñño sambhāvito, taṃ
rājarājamahāmattādayo nimantetvā antonivesane nisīdāpentī.
Sabbālāṅkārapaṭimaṇḍitāpi itthiyo theram upasaṅkamitvā vanditvā tālavaṇṇena
bījenti, upanisīditvā pañhaṃ pucchanti dhammaṃ suṇanti. Tattha āyasmato
vaṅṅīsassa navapabbajitassa ārammaṇaṃ pariggahetuṃ asakkontassa
itthirūpārammaṇe rāgo cittaṃ anuddhamseti. So saddhāpabbajitattā ujujātiko
kulaputto “ayaṃ me rāgo vaḍḍhitvā diṭṭhadhammikasamparāyikaṃ atthaṃ
nāseyyā”ti cintetvā anantaram nisinnova therassa attānaṃ āvikaronto
kāmarāgenātiādīmāha.

Tattha nibbāpananti rāganibbānakāraṇaṃ. Vipariyesāti vipallāsena. Subhaṃ
rāgūpasañhitanti rāgaṭṭhāniyaṃ iṭṭhārammaṇaṃ. Parato passāti aniccato passa. Mā
ca attatoti attato mā passa. Kāyagatā tyatthūti kāyagatā te atthu. Animittañca

bhāvehīti niccādīnaṃ nimittānaṃ ugghāṭitattā vipassanā animittā nāma, taṃ bhāvehīti vadati. Mānābhisamayāti mānassa dassanābhisamayā ceva pahānābhisamayā ca. Upasantoti rāgādisantatāya upasanto. Catutthaṃ.

5. Subhāsitasuttavaṇṇanā

213. Pañcame aṅgehīti kāraṇehi, avayavehi vā. Musāvādāveramaṇiādīni hi cattāri subhāsītavācāya kāraṇāni, saccavacanādayo cattāro avayavā. Kāraṇatthe ca aṅgasadde “catūhi”ti nissakkavacanaṃ hoti, avayavatthe karaṇavacanaṃ. Samannāgatāti samanuāgatā pavattā yuttā ca. Vācāti samullapanavācā, yā “vācā girā byappatho”ti ca, “nelā kaṇṇasukhā”ti ca āgatā. “Yā pana vācāya ce kataṃ kamma”nti evaṃ viññatti ca “yā catūhi vacīduccaritehi āraṭi...pe... ayaṃ vuccati sammāvācā”ti evaṃ virati ca, “pharusavācā, bhikkhave, āsevitā bhāvitā bahulīkatā nirayasamvattanikā hotī”ti evaṃ cetanā ca vācāti āgatā, na sā idha adhippetā. Kasmā? Abhāsītabbato. Subhāsītāti suṭṭhu bhāsītā. Tenassā atthāvahataṃ dīpeti. No dubbhāsītāti na duṭṭhu bhāsītā. Tenassā anattāvahanapahānataṃ dīpeti. Anavajjāti rāgādivajjarahitā. Imināssā kāraṇasuddhiṃ catudosābhāvañca dīpeti. Ananuvajjāti anuvādavimuttā. Imināssā sabbākārasampattiṃ dīpeti. Viññūnanti paṇḍitānaṃ. Tena nindāpasamāsasu bālā appamāṇāti dīpeti.

Subhāsitaṃyeva bhāsātīti puggalādhiṭṭhānāya desanāya catūsu vācaṅgesu aññataraniddosavacanametam. No dubbhāsītanti tasseeva vācaṅgassa paṭipakkhabhāsanānivāraṇaṃ. No dubbhāsītanti iminā micchāvācappahānaṃ dīpeti. Subhāsītanti iminā pahīnamicchāvācena bhāsītābbavacanalakkhaṇaṃ. Aṅgaparidīpanatthaṃ panettha abhāsītabbam pubbe avatvā bhāsītābbamevāha. Esa nayo dhammaṃyevātiādīsipi. Ettha ca paṭhamena piṣuṇadosarahitaṃ samaggakaraṇaṃ vacanaṃ vuttaṃ, dutiyena samphappalāpadosarahitaṃ dhammato anapetaṃ mantāvacaṇaṃ, itarehi dvīhi pharusālikarahitāni piyasaccavacanāni. Imehi khoti ādinā tāni aṅgāni paccakkhato dassento taṃ vācaṃ nigameti. Yañca aññe paṭiññādīhi avayavehi, nāmādīhi padehi, liṅgavacanavibhattikālakārasampattihi ca samannāgataṃ musāvādādivācācampi subhāsītanti maññanti, taṃ paṭisedheti. Avayavādisamannāgatāpi hi tathārūpī vācā dubbhāsītāva hoti attano ca paresaṅca anattāvahattā. Imehi pana catūhaṅgehi samannāgatā sacepi milakkhubhāsāpariyāpannā ghaṭaceṭikāgītikapariyāpannāpi hoti, tathāpi subhāsītāva lokiyalokuttarahitasukhāvahattā. Tathā hi maggapasse sassaṃ rakkhantiyā sīhaḷaceṭikāya sīhaḷakeneva jātijarāmarāṇayuttaṃ gītikaṃ gāyantiyā saddaṃ sutvā maggaṃ gacchantā saṭṭhimattā vipassakā bhikkhū arahattaṃ pāpuṇiṃsu. Tathā tisso nāma āraddhavipassako bhikkhu padumasarasamīpena gacchanto padumasare padumāni bhañjitvā -

“Pātova phullitakokanadaṃ, sūriyālokena bhijjiyate;
Evaṃ manussattaṃ gatā sattā, jarābhivegena maddiyanti”ti. -

Imaṃ gītikaṃ gāyantiyā ceṭikāya sutvā arahattaṃ patto.

Buddhantarepi aññataro puriso sattahi puttehi saddhiṃ aṭavito āgamma aññatarāya itthiyā musalena taṇḍule koṭṭentiya -

“Jarāya parimadditaṃ etaṃ, milātachavicammanissitaṃ;
Maraṇena bhijjati etaṃ, maccussa ghāsamāmisaṃ.

“Kimīnaṃ ālayaṃ etaṃ, nānākuṇapena pūritaṃ;
Asucissa bhājanaṃ etaṃ, kadalikkhandhasamaṃ ida”nti. -

Imaṃ gītikaṃ sutvā paccavekkhanto saha puttehi paccekabodhiṃ patto. Evaṃ imehi catūhi aṅgehi samannāgatā vācā sacepi milakkhubhāsāpariyāpannā ghaṭaceṭṭikāgītikapariyāpannāpi hoti, tathāpi subhāsītāti veditabbā. Subhāsītattā eva ca anavajjā ca ananuvajjā ca viññūnaṃ atthattikānaṃ atthapaṭisaraṇānaṃ, no byañjanapaṭisaraṇānti.

Sāruppāhīti anucchavikāhi. Abhitthavīti pasamsi. Na tāpayeti vipphaṭṭisārena na tāpeyya na vibādheyya. Pareti parehi bhindanto nābhibhaveyya na bādheyya. Iti imāya gāthāya apisuṇavācāvasena bhagavantaṃ thometi. Paṭinanditāti piyāyitā. Yaṃ anādāyāti yaṃ vācaṃ bhāsanto paresaṃ pāpāni appiyāni pharusavacanāni anādāya atthabyañjanamadhuraṃ piyameva bhāsati, taṃ vācaṃ bhāseyyāti piyavācāvasena abhitthavi.

Amatāti sādhubhāvena amatasadisā. Vuttampi hetam - “saccaṃ have sādutaraṃ rasāna”nti nibbānāmatapaccayattā vā amatā. Esa dhammo sanantanoti yā ayaṃ saccavācā nāma, esa porāṇo dhammo cariyā pavenī. Idameva hi porāṇānaṃ āciṇṇaṃ, na te alikaṃ bhāsimsu. Tenevāha - sacce atthe ca dhamme ca, āhu santo patiṭṭhitāti.

Tattha sacce patiṭṭhitattāva attano ca paresaṃca atthe patiṭṭhitā, atthe patiṭṭhitattā eva dhamme patiṭṭhitā hontīti veditabbā. Saccavisesanameva vā etaṃ. Idaṃ hi vuttaṃ hoti - sacce patiṭṭhitā, kīdise? Atthe ca dhamme ca, yaṃ paresaṃ atthato anapetattā atthaṃ anuparodhakaraṃ, dhammato anapetattā dhammaṃ dhammikameva atthaṃ sādhetīti. Iti imāya gāthāya saccavacanavasena abhitthavi.

Khemanti abhayaṃ nirupaddavaṃ. Kena kāraṇenāti ce. Nibbānapattiyā dukkhassantakiriyāya, yasmā kilesanibbānaṃ pāpeti, vaṭṭadukkhassa ca antakiriyāya saṃvattatīti attho. Atha vā yaṃ buddho nibbānapattiyā dukkhassantakiriyāyāti dvinnaṃ nibbānadhātūnaṃ atthāya khemamaggappakāsanato khemaṃ vācaṃ bhāsati, sā ve vācānamuttamāti sā vācā sabbavācānaṃ seṭṭhāti evamettha attho daṭṭhabbo. Iti imāya gāthāya mantāvacanavasena bhagavantaṃ abhitthavanto arahattanikūṭena desanaṃ niṭṭhapesīti. Pañcamam.

6. Sāriputtasuttavaṇṇanā

214. Chaṭṭhe poriyāti akkharādiparipuṇṇāya. Vissaṭṭhāyāti avibaddhāya apalibuddhāya. Dhammasenāpatissa hi kathentassa pittādīnaṃ vasena apalibuddhavacanaṃ hoti, ayadaṇḍena pahatakaṃsatālato saddo viya niccharati. Anelagalāyāti anelāya agalāya niddosāya ceva akkhalitapadabyañjanaṃ ca. Therassa hi kathayato padaṃ vā byañjanaṃ vā na parihāyati. Atthassa viññāpaniyāti atthassa viññāpanasamatthāya. Bhikkhūnanti bhikkhūnaṃ.

Samkhittenapīti “cattārimāni, āvuso, ariyasaccāni. Katamāni cattāri? Dukkhaṃ ariyasaccaṃ...pe... imāni kho, āvuso, cattāri ariyasaccāni, tasmātiha, āvuso, idaṃ dukkhaṃ ariyasaccanti yogo karaṇīyo”ti evaṃ samkhittenapi deseti. Vitthārenapīti “katamaṃ, āvuso, dukkhaṃ ariyasacca”ntiādinā nayena tāneva vibhajanto vitthārenapi bhāsati. Khandhādidesanāsūpi ese va nayo. Sālikāyiva nigghosoti yathā madhuraṃ ambapakkaṃ sāyitvā pakkhehi vātaṃ datvā madhurassaraṃ

nicchārentiyā sāḷikasakuṇiyā nigghoso, evaṃ therassa dhammaṃ kathentassa madhuro nigghoso hoti. Paṭibhānaṃ udīrayīti samuddato ūmiyo viya anantaṃ paṭibhānaṃ utṭhahati. Odhentīti odahanti. Chaṭṭhaṃ.

7. Pavāraṇāsuttavaṇṇanā

215. Sattame tadhūti tasmiṃ ahu, tasmiṃ divaseti attho. Upavasanti etthāti uposatho. Upavasantīti ca sīlena vā anasanena vā upetā hutvā vasantīti attho. So panesa uposathadivaso atṭhamicātuddasīpannarasibhedena tividho, tasmā sesadvayanivāraṇatthaṃ pannaraseti vuttaṃ. Pavāraṇāyāti vassaṃ-vuṭṭha-pavāraṇāya. Visuddhipavāraṇātipi etissāva nāmaṃ. Nisinno hotīti sāyanhasamaye sampattaparīsāya kālayuttaṃ dhammaṃ desetvā udakakoṭṭhake gattāni parisiñcitvā nivatthanivāsano ekaṃsaṃ sugatamahācīvaraṃ katvā majjhimatthambhaṃ nissāya paññatte varabuddhāsane puratthimadisāya utṭhahato candamaṇḍalassa sirim siriyā abhibhavamāno nisinno hoti. Tuṇhībhūtaṃ tuṇhībhūtanti yato yato anuviloketi, tato tato tuṇhībhūtameva. Tattha hi ekabhikkhussāpi hatthakukkuccaṃ vā pādakukkuccaṃ vā natthi, sabbe niravā santena iriyāpathena nisīdimsu. Anuviloketvāti dissamānapaṇcapasādehi nettehi anuviloketvā. Handāti vossaggatthe nipāto. Na ca me kiñci garahathāti ettha na ca kiñcīti pucchanatthe na-kāro. Kiṃ me kiñci garahatha? Yadi garahatha, vadatha, icchāpemi vo vattunti attho. Kāyikaṃ vā vācasikaṃ vāti iminā kāyavacīdvārāneva pavāreti, na manodvāraṃ. Kasmā? Apākaṭattā. Kāyavacīdvāresu hi doso pākaṭo hoti, na manodvāre. “Ekamañce sayatopi hi kiṃ cintesī”ti? Pucchitvā cittācāraṃ jānāti. Iti manodvāraṃ apākaṭattā na pavāreti, no aparisuddhattā. Bodhisattabhūtassāpi hi tassa bhūridattachaddantasaṅkhaṇḍapālādhammapālādikāle manodvāraṃ parisuddhaṃ, idānettha vattabbameva natthi.

Etadavocāti dhammasenāpatiṭṭhāne ṭhitattā bhikkhusaṅghassa bhāraṃ vahanto etaṃ avoca. Na kho mayaṃ, bhanteti, bhante, mayaṃ bhagavato na kiñci garahāma. Kāyikaṃ vā vācasikaṃ vāti idaṃ catunnaṃ arakkhiyataṃ sandhāya thero āha. Bhagavato hi cattāri arakkhiyāni. Yathāha -

“Cattārimāni, bhikkhave, tathāgatassa arakkhiyāni. Katamāni cattāri? Parisuddhakāyasamācāro, bhikkhave, tathāgato, natthi tathāgatassa kāyaduccaritaṃ, yaṃ tathāgato rakkheyya ‘mā me idaṃ paro aññāsī’ti. Parisuddhavadāsamācāro, bhikkhave, tathāgato, natthi tathāgatassa vadāduccaritaṃ, yaṃ tathāgato rakkheyya, ‘mā me idaṃ paro aññāsī’ti. Parisuddhamanosamācāro, bhikkhave, tathāgato, natthi tathāgatassa manoduccaritaṃ, yaṃ tathāgato rakkheyya, ‘mā me idaṃ paro aññāsī’ti. Parisuddhājīvo, bhikkhave, tathāgato, natthi tathāgatassa micchājīvo, yaṃ tathāgato rakkheyya “mā me idaṃ paro aññāsī”ti.

Idāni bhagavato yathābhūtaguṇe kathento bhagavā hi, bhantetiādīmāha. Tattha anuppannassāti kassapasammāsambuddhato paṭṭhāya aññena samaṇena vā brāhmaṇena vā anuppāditapubbassa. Asañjātassāti idaṃ anuppannavevacanameva. Anakkhātassāti aññena adesitassa. Pacchā samannāgatāti paṭhamagatassa bhagavato pacchā samanuāgatā. Iti thero yasmā sabbepi bhagavato sīlādayo guṇā arahattamaggameva nissāya āgatā, tasmā arahattamaggameva nissāya guṇaṃ kathesi. Tena sabbaguṇā kathitāva honti. Ahañca kho, bhanteti idaṃ thero sadevake loke aggapuggalassa attano ceva saṅghassa ca kāyikavācasikaṃ pavārento āha.

Pitarā pavattitanti cakkavattimhi kālaṅkate vā pabbajite vā sattāhaccayena cakkam

antaradhāyati, tato dasavidhaṃ dvādasavidhaṃ cakkavattivattaṃ pūretvā nisinnassa puttassa aññaṃ pātubhavati, taṃ so pavatteti. Ratanamayattā pana sadisaṭṭhena tadeva vattaṃ katvā “pitarā pavattita”nti vuttaṃ. Yasmā vā so “apposukko tvaṃ, deva, hohi, ahamanusāsissāmi”ti āha, tasmā pitarā pavattitaṃ āṇācakkhaṃ anuppavatteti nāma. Sammadeva anuppavattesi sammā nayena hetunā kāraṇeneva anuppavattesi. Bhagavā hi catusaccadhammaṃ katheti, thero tameva anukatheti, tasmā evamāha. Ubhatobhāgavimuttāti dvīhi bhāgehi vimuttā, arūpāvacarasamāpattiya rūpakāyato vimuttā, aggamaggena nāmakāyatoti. Paññāvimuttāti paññāya vimuttā tevijjādibhāvaṃ appattā khīṇāsavā.

Visuddhiyāti visuddhatthāya. Saṃyojanabandhanacchidāti saṃyojanasaṅkhāte ceva bandhanasaṅkhāte ca kilese chinditvā ṭhitā. Vijitasāṅgāmaṃ vijitarāgadosamohasaṅgāmaṃ, mārabalassa vijitattāpi vijitasāṅgāmaṃ. Satthavāhanti aṭṭhaṅgikamaggarathe āropetvā veneyyasatthaṃ vāheti saṃsārakantāraṃ uttāretīti bhagavā satthavāho, taṃ satthavāhaṃ. Palāpoti antotuccho dussīlo. Ādiccabandhunanti ādiccabandhuṃ satthāraṃ dasabalaṃ vandāmi vadati. Sattamaṃ.

8. Parosahassasuttavaṇṇanā

216. Aṭṭhame parosahassanti atirekasahassaṃ. Akutobhayanti nibbāne kutoci bhayaṃ natthi, nibbānappattassa vā kutoci bhayaṃ natthīti nibbānaṃ akutobhayaṃ nāma. Isīnaṃ isisattamoti vipassito paṭṭhāya isīnaṃ sattamako isi.

Kiṃ nu te vaṅgīsāti idaṃ bhagavā atthupattivasena āha. Saṅghamajjhe kira kathā udapādi “vaṅgīsathero vissaṭṭhavatto, neva uddese, na paripucchāya, na yonisomanasikāre kammaṃ karoti, gāthā bandhanto cuṇṇiyapadāni karonto vicarati”ti. Atha bhagavā cintesi - “ime bhikkhū vaṅgīsassa paṭibhānasampattiṃ na jānanti, cintetvā cintetvā vadatīti maññanti, paṭibhānasampattimassa jānāpessāmi”ti cintetvā, “kiṃ nu te vaṅgīsā”tiādimāha.

Ummaggapathanti anakāni kilesummujjanasatāni, vaṭṭapathattā pana pathanti vuttaṃ. Pabhijja khilānīti rāgakhilādīni pañca bhinditvā carasi. Taṃ passathāti taṃ evaṃ abhibhuyya bhinditvā carantaṃ buddhaṃ passatha. Bandhapamuñcakaranti bandhanamocanakaraṃ. Asitanti anissitaṃ. Bhāgaso pavibhajanti satipaṭṭhānādikoṭṭhāsavasena dhammaṃ vibhajantaṃ. Pavibhajjāti vā pāṭho, aṅgapaccaṅgakoṭṭhāsavasena vibhajitvā vibhajitvā passathāti attho.

Oghassāti caturoghassa. Anekavihitanti satipaṭṭhānādivasena anekavidhaṃ. Tasmīṃ ca amate akkhātetī tasmīṃ tena akkhāte amate. Dhammaddasāti dhammassa passitāro. Ṭhitā asaṃhārāti asaṃhāriyā hutvā patitṭhitā.

Ativijjhāti ativijjhītvā. Sabbatṭhitīnanti sabbesaṃ diṭṭhiṭṭhānānaṃ viññāṇaṭṭhitīnaṃ vā. Atikkamamaddasāti atikkamabhūtaṃ nibbānamaddasa. Agganti uttamadhammaṃ. Aggeti vā pāṭho, paṭhamataranti attho. Dasaddhānanti pañcannaṃ, aggadhammaṃ pañcavaggiyānaṃ, agge vā pañcavaggiyānaṃ dhammaṃ desesīti attho. Tasmāti yasmā esa dhammo sudesitoti jānantaṃ ca pamādo na kātabbo, tasmā. Anusikkheti tisso sikkhā sikkheyya. Aṭṭhamaṃ.

9. Koṇḍaññasuttavaṇṇanā

217. Navame aññāsikoṇḍaññoti paṭhamam dhammassa aññātattā evam gahitanāmo thero. Sucirassevāti kīvacirassa? Dvādasannaṃ saṃvaccharānaṃ. Ettakaṃ kālaṃ kattha vihāsīti. Chaddantabhavane mandākinipokkharāṇiyā tīre paccekabuddhānaṃ vasanaṭṭhāne. Kasmā? Vihāragarutāya. So hi paññavā mahāsāvako. Yatheva bhagavato, evamassa dasasahassacakkavāle devamanussānaṃ abbhantare guṇā patthaṭṭhāva. Devamanussā tathāgatassa santikaṃ gantvā gandhamālādīhi pūjaṃ katvā “aggadhammaṃ paṭividdhasāvako”ti anantaram theram upasaṅkamitvā pūjenti. Santikaṃ āgatānañca nāma tathārūpā dhammakathā vā paṭisanthāro vā kātabbo hoti. Thero ca vihāragaruko, tenassa so papañco viya upaṭṭhāti. Iti vihāragarutāya tattha gantvā vihāsi.

Aparampi kāraṇam - bhikkhācāravelāyaṃ tāva sabbasāvaka vassaggena gacchanti. Dhammadesanākāle pana majjhaṭṭhāne alaṅkatabuddhāsanamhi satthari nisinne dakkhiṇahatthapasse dhammasenāpati, vāmahatthapasse mahāmoggallānatthero nisīdati, tesam piṭṭhibhāge aññāsikoṇḍaññattherassa āsanaṃ paññāpenti. Sesā bhikkhū taṃ parivāretvā nisīdanti. Dve aggasāvaka aggadhammapaṭividdhattā ca mahallakattā ca there sagāravā theram mahābrahmaṃ viya aggikkhandham viya āsīvisaṃ viya ca maññamānā dhurāsane nisīdantā ottappanti harāyanti. Thero cintesi - “imehi dhurāsanaṭṭhāya kappasatasahassādhikaṃ asaṅkhyeyyaṃ pāramiyo pūritā, te idāni dhurāsane nisīdantā mama ottappanti harāyanti, phāsuvihāraṃ nesaṃ karissāmi”ti. So patirūpe kāle tathāgataṃ upasaṅkamitvā “icchāmahaṃ, bhante, janapade vasitu”nti āha, satthā anujāni.

Thero senāsanaṃ saṃsāmetvā pattacīvaramādāya chaddantabhavane mandākinitīraṃ gato. Pubbe paccekabuddhānaṃ pāricariyāya kataparicayā aṭṭhasahassā hatthināgā theram disvāva “amhākaṃ puññakkhettaṃ āgata”nti nakhehi caṅkamaṃ nittiṇaṃ katvā āvaraṇasākhā haritvā therassa vasanaṭṭhānaṃ paṭijaggitvā vattaṃ katvā sabbe sannipatitvā mantayimṣu - “sace hi mayaṃ ‘ayaṃ therassa kattabbaṃ karissati, ayaṃ karissati’ti paṭipajjissāma, thero bahuñātikagāmaṃ gato viya yathādhoteveva pattena gamissati, vārena naṃ paṭijaggissāma, ekassa pana vāre patte sesehipi nappamajjitabba”nti vāraṃ ṭhapayimṣu. Vārikanāgo pātova therassa mukhodakañca dantakaṭṭhañca ṭhapeti, vattaṃ karoti.

Mandākinipokkharāṇī nāma cesā paṇṇāsayaṇā hoti. Tassā pañcavīsatiyojanamatte ṭhāne sevālo vā paṇakaṃ vā natthi, phalikavaṇṇaṃ udakameva hoti. Tato paraṃ pana kaṭippamāṇe udae aḍḍhayaṇavittatam sesapadumavanaṃ paṇṇāsayaṇaṃ saraṃ parikkhipitvā ṭhitam. Tadanantaram tāva mahantameva rattapadumavanaṃ, tadanantaram rattakumudavanaṃ, tadanantaram setakumudavanaṃ, tadanantaram nīluppalavanaṃ, tadanantaram rattuppalavanaṃ, tadanantaram sugandharattasālivaṇaṃ, tadanantaram eḷālukaḷābukumbhaṇḍādīni madhurarasāni valliphalāni, tadanantaram aḍḍhayaṇavittahārameva ucchuvanaṃ, tattha pūgarukkhaṅkhandhappamāṇā ucchū, tadanantaram kadalivaṇaṃ, yato duve pakkāni khādantā kilamanti, tadanantaram cāṭippamāṇaphalaṃ panasavanaṃ, tadanantaram jambuvanaṃ, tadanantaram ambavanaṃ, tadanantaram kapitthavananti. Saṅkhepato tasmim dahe khāditaḍḍhayaṇavittakam phalaṃ nāma natthīti na vattabbaṃ. Kusumānaṃ pupphanasamaye vāto reṇuvaṭṭim uṭṭhāpetvā paduminipattesu ṭhapeti, tattha udakaphusitāni patanti. Tato ādiccapākena paccitvā pakkapayoghanikā viya tiṭṭhati, etaṃ pokkhamadhu nāma, taṃ therassa āharitvā

denti. Muḷālaṃ naṅgalasīsamattaṃ hoti, tampi āharitvā denti. Bhisam mahābheripokkharappamāṇaṃ hoti, tassa ekasmiṃ pabbe pādaghaṭakappamāṇaṃ khīraṃ hoti, taṃ āharitvā denti. Pokkharatṭhīni madhusakkharāya yojetvā denti. Uccuṃ pāsāṇapitṭhe ṭhapetvā pādena akkamanti. Tato raso paggharitvā soṇḍiāvāṭe pūretvā, ādiccapākena paccitvā khīrapāsāṇapiṇḍo viya tiṭṭhati, taṃ āharitvā denti. Panasakadaliambapakkādīsu kathāva natthi.

Kelāsapabbate nāgadatto nāma devaputto vasati. Thero kālena kālaṃ tassa vimānadvāraṃ gacchati. So navasappipokkharamadhucuṇṇayuttassa nirudakapāyāsassa pattaṃ pūretvā deti. So kira kassapabuddhakāle vīsativassasahassāni sugandhasappinā khīrasalākaṃ adāsi. Tenassetam bhojanaṃ uppajjati. Evaṃ thero dvādasa vassāni vasitvā attano āyusaṅkhāraṃ olokento parikkhīṇabhāvaṃ ñatvā “kattha parinibbāyissāmī”ti cintetvā - “hatthināgehi maṃ dvādasa vassāni upaṭṭhahantehi dukkaraṃ kataṃ, satthāraṃ anujānāpetvā etesaṃyeva santike parinibbāyissāmī”ti ākāseṇa bhagavato santikaṃ agamāsi. Tena vuttaṃ “sucirasseva yena bhagavā tenupasaṅkamī”ti.

Nāmañcāti kasmā nāmaṃ sāveti? Therañhi keci sañjānanti, keci na sañjānanti. Tattha thero cintesi - “ye maṃ ajānantā ‘ko esa paṇḍarasīso obhaggo gopānasivaṅko mahallako satthārā saddhiṃ paṭisanthāraṃ karotī”ti cittaṃ padūsessanti, te apāyapūrakā bhavissanti. Ye pana maṃ jānantā - ‘dasasahassacakkavāḷe satthā viya paññāto pākaṭo mahāsāvako’ti cittaṃ pasādessanti, te saggūpagā bhavissanti”ti, sattānaṃ apāyamaggaṃ pidahitvā saggamaggaṃ vivaranto nāmaṃ sāveti.

Buddhānubuddhoti paṭhamam satthā cattāri saccāni bujji, pacchā thero, tasmā buddhānubuddhoti, vuccati. Tibbanikkamoti bālāhavīriyo. Vivekānanti tiṇṇaṃ vivekānaṃ. Tevijjo, cetopariyāyakovidoti chasu abhiññāsu catasso vadati. Itarā dve kiñcāpi na vuttā, thero pana chaḷabhiññova. Imissā ca gāthāya pariyoṣāne parisā sannisīdi. Parisāya sannisinnabhāvaṃ ñatvā thero satthārā saddhiṃ paṭisanthāraṃ katvā “parikkhīṇa me, bhante, āyusaṅkhārā, parinibbāyissāmī”ti, parinibbānakālaṃ anujānāpesi. Kattha parinibbāyissasi koṇḍaññāti? Upaṭṭhākehi me, bhante, hatthināgehi dukkaraṃ kataṃ, tesam santiketi. Satthā anujāni.

Thero dasabalaṃ padakkhiṇaṃ katvā - “pubbaṃ taṃ me, bhante, paṭhamadassanaṃ, idaṃ pacchimadassana”nti paridevante mahājane satthāraṃ vanditvā nikkhamitvā, dvārakoṭṭhake ṭhito - “mā socittha, mā paridevittha, buddhā vā hontu buddhasāvaka vā, uppannā saṅkhārā abhijjanakā nāma natthī”ti mahājanaṃ ovaditvā passantasseva mahājanassa vehāsaṃ abbhuggamma mandākinīre otaritvā pokkharāṇiyaṃ nhatvā nivatthanivāsano katuttarāsaṅgo senāsanaṃ saṃsāmetvā phalasamāpattiyaṃ tayo yāme vītināmetvā balavapaccūsasamaye parinibbāyi. Therassa sahaparinibbānā himavati sabbarukkhā pupphehi ca phalehi ca onatavinatā ahesuṃ. Vārikanāgo therassa parinibbutabhāvaṃ ajānanto pātova mukhodakadantakaṭṭhāni upaṭṭhapetvā vattaṃ katvā khādanīyaphalāni āharitvā caṅkamanakoṭiyaṃ atṭhāsi. So yāva sūriyuggamaṇā therassa nikkhamanaṃ apassanto “kiṃ nu kho etaṃ? Pubbe ayyo pātova caṅkamati, mukhaṃ dhovati. Ajja pana paṇṇasālatopi na nikkhamatī”ti kuṭidvāraṃ kampetvā olokento theram nisinnakameva disvā hatthaṃ pasāretvā parāmasitvā assāsapassāse pariyesanto tesam appavattibhāvaṃ ñatvā - “parinibbuto thero”ti soṇḍaṃ mukhe pakkhipitvā mahāravaṃ viravi. Sakalahimavanto ekaninnādo ahoṣi. Atṭhanāgasahassāni sannipatitvā theram jeṭṭhakanāgassa kumbhe nisīdāpetvā

supupphitarukkkhasākhā gahetvā parivāretvā sakalahimavantam anuvicaritvā sakatthānameva āgatā.

Sakko vissakammaṃ āmantesi - “tāta, amhākaṃ jeṭṭhabhātā parinibbuto, sakkāraṃ karissāma, navayojanikaṃ sabbaratanamayaṃ kūṭāgāraṃ māpehi”ti. So tathā katvā theram tattha nipajjāpetvā hatthināgānaṃ adāsi. Te kūṭāgāraṃ ukkhipitvā tiyojanasahassaṃ himavantam punappunaṃ āvijjhimsu. Tesam hatthato ākāsaṭṭhakā devā gahetvā sādhuḷḷitaṃ kīlīmsu. Tato vassavalāhakā sītavalāhakā uṇhavalāhakā cātumahārājikā tāvatimsāti etenupāyena yāva brahmalokā kūṭāgāraṃ agamāsi, puna brahmāno devānanti anupubbena hatthināgānaṃyeva kūṭāgāraṃ adaṃsu. Ekekā devatā caturaṅgulamattaṃ candanaghaṭikaṃ āhari, citako navayojaniko ahosi. Kūṭāgāraṃ citakaṃ āropayīmsu. Pañca bhikkhusatāni ākāsenāgantvā sabbarattim sajjhāyamakaṃsu. Anuruddhatthero dhammaṃ kathesi, bahūnaṃ devatānaṃ dhammābhisamayo ahosi. Punadivase aruṇuggamanavelāyameva citakaṃ nibbāpetvā sumanamakuḷavaṇṇānaṃ dhātūnaṃ parisāvanaṃ pūretvā bhagavati nikkhamitvā veḷuvanavihārakoṭṭhakaṃ sampatte āharitvā satthu hatthe ṭhapayīmsu. Satthā dhātuparisāvanaṃ gahetvā pathaviyā hatthaṃ pasāresi, mahāpathaviṃ bhinditvā rajatabubbuḷasadiṣaṃ cetiyaṃ nikkhami. Satthā sahatthena cetiye dhātuyo nidhesi. Ajjāpi kira taṃ cetiyaṃ dharatiyevāti. Navamaṃ.

10. Moggallānasuttavaṇṇanā

218. Dasame samannesatīti pariyesati paccavekkhati. Nagassāti pabbatassa. Muninti buddhamuniṃ. Dukkhasa pāragunti dukkhapāraṃ gataṃ. Samannesanti samannesanto. Evaṃ sabbaṅgasampannanti evaṃ sabbaguṇasampannaṃ. Anekākārasampannanti anekehi guṇehi samannāgataṃ. Dasamaṃ.

11. Gaggārāsuttavaṇṇanā

219. Ekādasame tyāssudanti te assudaṃ. Assudanti nipātamattaṃ. Vaṇṇenāti sarīravaṇṇena. Yasasāti parivārena. Vigatamalova bhāṇumāti vigatamalo ādicco viya. Ekādasamaṃ.

12. Vaṅgīsasuttavaṇṇanā

220. Dvādasame āyasmāti piyavacanaṃ. Vaṅgīsoti tassa therassa nāmaṃ. So kira pubbe padumuttarakāle paṭibhānasampannaṃ sāvakaṃ disvā dānaṃ datvā patthanaṃ katvā kappasatasahassaṃ pāramiyo pūretvā amhākaṃ bhagavato kāle sakalajambudīpe vādakāmatāya jambusākhāṃ pariharitvā ekena paribbājakena saddhiṃ vādaṃ katvā vāde jayaparājayānubhāvena teneva paribbājakena saddhiṃ saṃvāsaṃ kappetvā vasamānāya ekissā paribbājikāya kucchimhi nibbatto vayaṃ āgama mātito pañcavādasatāni, pitito pañcavādasatānīti vādasahassaṃ uggaṇhitvā vicarati. Ekañca vijjaṃ jānāti, yaṃ vijjaṃ parijappitvā matānaṃ sīsaṃ aṅguliya paharitvā - “asukatthāne nibbatto”ti jānāti. So anupubbena gāmanigamādīsū vicaranto pañcahi māṇavakasatehi saddhiṃ sāvattiṃ anupatto nagaradvāre sālāya nisīdati.

Tadā ca nagaravāsino purebhattaṃ dānaṃ datvā pacchābhattaṃ suddhuttarāsaṅgā gandhamālādihatthā dhammassavanāya vihāraṃ gacchanti. Māṇavo disvā, “kaḥ gacchathā”ti? Pucchi. Te “dasabalassa santikaṃ dhammassavanāyā”ti āhaṃsu. Sopi saparivāro tehi saddhiṃ gantvā paṭisanthāraṃ katvā ekamantaṃ atṭhāsi. Atha naṃ bhagavā āha - “vaṅgīsa, bhaddakaṃ kira sippaṃ jānāsī”ti. “Bho gotama, ahaṃ

bahusippaṃ jānāmi. Tumhe kataraṃ sandhāya vadathā''ti? Chavadūsakasippanti. Āma, bho gotamāti. Athassa bhagavā attano ānubhāvena niraye nibbattassa sīsaṃ dassetvā, ''vaṅgīsa, ayaṃ kahaṃ nibbatto''ti pucchi. So mantaṃ jappitvā aṅguliya paharitvā ''niraye''ti āha. ''Sādhu, vaṅgīsa, sukathita''nti devaloke nibbattassa sīsaṃ dassesi. Tampi so tatheva byākāsi. Athassa khīṇāsavassa sīsaṃ dassesi. So punappunaṃ mantaṃ parivattetvāpi aṅguliya paharitvāpi nibbattaṭṭhānaṃ na passati.

Atha naṃ bhagavā ''kilamasi, vaṅgīsā''ti āha? Āma bho, gotamāti. Punappunaṃ upadhārehīti. Tathā karontopi adisvā, ''tumhe, bho gotama, jānāthā''ti āha. Āma, vaṅgīsa, maṃ nissāya cesa gato, ahamassa gatiṃ jānāmīti. Mantena jānāsi, bho gotamāti? Āma, vaṅgīsa, ekena manteneva jānāmīti. Bho gotama, mayhaṃ mantena imaṃ mantaṃ dethāti. Amūliko, vaṅgīsa, mayhaṃ mantoti. Detha, bho gotamāti. Na sakkā mayhaṃ santike apabbajitassa dātunti. So antevāsike āmantesi - ''tātā samaṇo gotamo atirekasippaṃ jānāti, ahaṃ imassa santike pabbajitvā sippaṃ gaṇhāmi, tato sakalajambudīpe amhehi bahutaraṃ jānanto nāma na bhavissati. Tumhe yāva ahaṃ āgacchāmi, tāva anukkaṇṭhitvā vicarathā''ti te uyyojetvā ''pabbājetha ma''nti āha. Satthā nigrodhakappaṃ paṭipādesi. Thero taṃ attano vasanaṭṭhānaṃ netvā pabbājesi. So pabbajitvā satthu santikaṃ āgama vanditvā ṭhito ''sippaṃ dethā''ti yāci. Vaṅgīsa, tumhe sippaṃ gaṇhantā aloṇabhojanathanḍilaseyyādīhi parikammaṃ katvā gaṇhatha, imassāpi sippassa parikammaṃ atthi, taṃ tāva karohīti. Sādhu, bhanteti. Athassa satthā dvattiṃsākārakammaṭṭhānaṃ ācikkhi. So taṃ anulomapaṭilomaṃ manasikaronto vipassanaṃ vaḍḍhetvā anukkamena arahattaṃ pāpuṇi.

Vimuttisukhaṃ paṭisaṃvedīti evaṃ arahattaṃ patvā vimuttisukhaṃ paṭisaṃvedento. Kāveyyamattāti kāveyyena kabbakaraṇena mattā. Khandhāyatanadhātuyoti imāni khandhādīni pakāsentō dhammaṃ desesi. Ye niyāmagataddasāti ye niyāmagatā ceva niyāmadassāti ca. Svāgatanti suāgamaṃ. Iddhipattomhīti iminā iddhiyāhaṇṇaṃ gahitaṃ. Cetopariyāyakovidoti iminā cetopariyāhaṇṇaṃ. Dibbasotaṃ pana avuttampi gahitameva hoti. Evaṃ cha abhiññāpatto eso mahāsāvakoti veditabbo. Dvādasamaṃ.

Iti sārattappakāsiniyā

Samyuttanikāya-aṭṭhakathāya

Vaṅgīsasamyuttavaṇṇanā niṭṭhitā.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Σχόλια. Ο Κανόνας των Ομιλιών - Σχόλια. 3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών - Σχόλια. 1. Σχόλια για το βιβλίο με τους στίχους. 8. Συνδεδεμένες ομιλίες με τον Βανγκίσα έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org